

VEGYI ANYAG HÍRLEVÉL

„Vegyszerezett világ – kampány a fenntartható vegyianyag használatért” KEOP-6.1.0/B-2009-0003

**Levegő Munkacsoport • 1075 Budapest, Károly körút 3/a. • telefon: (06-1) 411-0510,
e-mail: levego@levego.hu**

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap
társfinanszírozásával valósult meg.

Befektetés a jövőbe

**ÚMFT infovonal:
06 40 638 638**

nfu@nfu.gov.hu • www.nfu.gov.hu

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

VEGYI ANYAG HÍRLEVÉL

LEVEGŐ MUNKACSOPORT, 2010. FEBRUÁR

Kérjük, támogassa munkánkat adója 1 százalékaival!
Levegő Munkacsoport: 18226254-2-42

A CUKORBETEGSÉG KIALAKULÁSÁT ELŐSEGÍTIK A SZENNYEZŐ ANYAGOK

Amerikai vizsgálatok szerint egyes nehezen lebomló mérgező anyagok szervezetbe kerülésével sokszorosára növekedhet a cukorbetegség kialakulásának esélye.

A MÉRGEZŐ BPA AZ ÚJRAPAPÍRBA IS BEKERÜL

Svájci kutatások szerint a biszfenol-A-t tartalmazó hőpapírból a papír újrahasznosítása során a mérgező vegyület a WC papírba is bekerül, és végül a környezetet szennyezi. A WWF a vegyület felhasználásának mielőbbi betiltását szorgalmazza.

KIADVÁNY A VESZÉLYES ANYAGOKRÓL

A Kaliforniai Egyetem ismeretterjesztő kiadványt készített a mérgező anyagok jelentette egészségügyi kockázatok csökkentése érdekében.

ZÖLDÜLŐ TECHNOLÓGIA

A Greenpeace idén is rangsorolta az elektronikai ipar gyártóit vegyianyag-politikájuk környezeti és egészségügyi kockázatai szempontjából.

RÁKKELTŐ IRTÓSZEREK AZ ISKOLÁKBAN

Több nemzetközi civil szervezet szeretné elérni, hogy az iskolák területén szigorítsák a vegyszeres növényvédelem előírásait, és mielőbb vonják ki a lehetséges rákkeltő anyagokat.

ÉGÉSGÁTLÓKKAL A LÁNGELMÉK ELLEN

Amerikai kutatások szerint azok a kisgyermekek, akik magzati korban nagyobb mértékben érintkeztek a PBDE nevű égésgátló anyaggal, szellemi képességeikben jelentősen elmaradnak a tisztább környezetben fejlődő társaiktól.

A CUKORBETEGSÉG KIALAKULÁSÁT ELŐSEGÍTIK A SZENNYEZŐ ANYAGOK

Több vizsgálat szerint a cukorbetegség kialakulásában nem csak a táplálkozási és mozgási szokások játszanak kulcsszerepet, hanem a szervezetbe kerülő különféle nehezen lebomló (perzisztens) anyagoknak is számottevő a jelentősége.

A XXI. század népbetegségének is tartott cukorbetegség 2-es változata a felmérések szerint a 35 évnél idősebb amerikai őslakosság több mint felét érinti.

Bár a betegség kialakulásában fontos szerepet játszik az egészségtelen életmód, már számos tanulmány talált összefüggést a szervezetbe kerülő perzisztens anyagok (például: PCB, dioxin, DDT) mennyisége és a betegség kialakulásának valószínűsége között.

Kanadában a betegség gyakoriságát mutatja, hogy nem ritkán gyermekeknél is kimutatják. A cukorbetegség „központjának” Kanadában egy Észak-Ontarióban lévő 2500 lakosú indiánrezervátum tekinthető, ahol a lakosság 26 százalékát érinti a betegség.

A környező területek lakosságánál szintén magas a megbetegedés aránya. Ezeken a területeken már korábban ismertté vált, hogy a környezet az ipari tevékenység miatt erősen szennyezett. A térségben az emberek vérében is az átlagosnál lényegesen magasabb a perzisztens anyagok koncentrációja.

Egy kutatócsoport szerint azon emberek, akiknek a vérében a legmagasabb a szennyező anyagok mennyisége, közel 40-szer nagyobb valószínűséggel válnak cukorbeteggé, mint azok, akiknek a szervezetében a legalacsonyabb a káros vegyületek koncentrációja.

Egy másik felmérés szerint a szervezetbe jutó dioxin több mint 90 százaléka az állati eredetű élelmiszerekkel jut a szervezetünkbe. A számításokat az is alátámasztja, hogy az állati eredetű ételeket nem fogyasztó vegánoknál a legalacsonyabb a perzisztens anyagok jelenléte.

A mérgező vegyületek tulajdonságai miatt az újszülöttek szervezetében a legnagyobb az arányuk, és az anyatej is viszonylag szennyezettnek tekinthető.

A cukorbeteg aránya világviszonylatban egy arizonai indiánrezervátum lakosainál a legmagasabb, a 28 ezres népesség 70 százalékánál mutatták ki a betegséget.

A perzisztens vegyületek jelentőségét mutatja az is, hogy a vietnámi háborúban – a perzisztens anyagokkal szennyezett – Agent Orange lombtalanító kiszórásában részt vevő katonáknál több mint 2,5-szeresére nőtt az inzulinos kezelésre szoruló cukorbeteg aránya.

A kutatók szerint kevesebb állati zsiradék fogyasztásával csökkenthetők a kockázatok. Szintén hatékony lenne, ha sikerülne csökkenteni az állati termékek szennyezettségét, ennek megvalósítása azonban az elszennyezett környezet miatt szinte lehetetlen.

Az eredeti cikk itt olvasható: <http://www.dominionpaper.ca/articles/3129>

(The Dominion)

A MÉRGEZŐ BPA AZ ÚJRAPAPÍRBA IS BEKERÜL

A WWF svájci szervezete szerint a faxpapírok és nyugták kiállítására használt „hőpapírból” mérgező biszfenol-A (BPA) kerül az újrahasznosított papírtermékekbe. A környezetvédő szervezet szerint a BPA-t egészségügyi hatásai miatt mielőbb ki kell vonni a forgalomból, és természetesen nem a papír újrahasznosításával van probléma. A hormonális hatású anyag legnagyobb mennyiségben a polikarbonátból készült műanyagtermékekben (például cumisüvegek, CD), illetve az epoxigyantákban található. A vegyület károsítja a termékenységét, vizsgálatok szerint befolyásolja a szív

működését és a cukorbetegség kialakulásában is szerepet játszhat.

Svájci vizsgálatok szerint a hőpapírokban lévő BPA kis mennyiségben néhány másodperc alatt képes bejutni a bőrön keresztül a szervezetbe, a gyártók nemzetközileg elfogadott vizsgálatai szerint azonban a BPA a bőrre kerülve nem jelent kockázatot.

A svájci kutatók szerint a mintegy 1 százalékban BPA-t tartalmazó hőpapírról néhány másodperc alatt 1–2 mikrogramm káros vegyület kerül az ujjakra, azonban vízes kézzel akár egy nagyságrenddel több anyag kerülhet a bőrre. Más felmérések szerint feltételezhető, hogy a bőrre került BPA 90 perc alatt teljes mértékben bejut a szervezetbe.

Az újrahasznosított papírból előállított WC-papír 6–7 ppm koncentrációban tartalmaz BPA-t, így a vegyület végső soron a környezetbe kerül. A vegyület nem csak az emberi egészségre nézve kockázatos, hanem már kis koncentrációban is károsítja a vízi ökoszisztémák működését.

Egyes kutatók és környezetvédő szervezetek azonban a kockázatok megelőzése érdekében a vegyület használatának tilalmát szorgalmazzák.

Az eredeti közlemény itt olvasható (német nyelven):

<http://www.wwf.ch/de/newsundservice/news/news/?1264>

A hőpapírok BPA tartalmáról szóló cikk itt érhető el:

<http://io1.blogspot.com/2010/01/bisphenol-bpa-in-receipts-gets-under.html>

(WWF, io)

KIADVÁNY A VESZÉLYES ANYAGOKRÓL

A Kaliforniai Egyetem (University of California) termékenység- és környezetvédelmi programja keretében tájékoztató kiadványt készített arról, hogyan csökkenthetjük a káros vegyi anyagok szervezetünkre gyakorolt kockázatait.

Az angol nyelvű kiadványban hasznos tanácsokat találhatunk arról, hogyan csökkentsük a kockázatokat az otthonunkban, munkahelyünkön, lakóhelyünk környékén, és felhívja a figyelmet a kormányzat meggyőzésének a fontosságára.

A kiadvány itt érhető el: <http://prhe.ucsf.edu/prhe/pdfs/ToxicMatters.pdf>

(University of California)

ZÖLDÜLŐ TECHNOLÓGIA

A Greenpeace a korábbi évekhez hasonlóan idén is értékelte a számítástechnikai eszközök gyártóinak környezeti szemléletét. A vizsgálat során figyelembe vették az egyes vállalatok vegyianyag-politikáját, energiafelhasználási, illetve hulladékkezelési gyakorlatát.

A felmérés eredményei alapján az elektronikai ipar az elmúlt időszakban, ha kis mértékben is, de környezetkímélőbbé vált. A Greenpeace szerint a kockázatos anyagok kivonásában az Apple, a Sony Ericsson és a Nokia jár az élen, míg a felhasznált anyagok szempontjából egy HP gép tekinthető a legbiztonságosabbnak.

A Samsung, bár célként fogalmazta meg a kockázatos anyagok kivonását termékeiből, nem jelölt meg céldátumokat, illetve korábbi ígéreteit sem tartotta, ezért azt a nemzetközi szervezet rossz példaként emelte ki.

A pontozási rendszerben a Nintendo és a Microsoft kapta a legalacsonyabb értékeket.
Az eredeti cikk itt olvasható:
<http://www.greenpeace.org/usa/press-center/releases2/ces-wraps-with-the-trend-toward>
A vizsgált vállalatok rangsora itt érhető el:
<http://www.greenpeace.org/international/campaigns/toxics/electronics/how-the-companies-line-up>

(ENDS Europe DAILY)

RÁKKELTŐ IRTÓSZEREK AZ ISKOLÁKBAN

Az Egészség- és Környezetvédelmi Szövetség (HEAL, Health and Environment Alliance) és a Növényvédelmi Akcióhálózat (PAN, Pesticide Action Network) felmérése szerint a brit iskolások négy lehetséges rákkeltő gyomirtó szerrel (diklobenil, oxadiazon, szulfoszulfuron, mecoprop) is találkozhatnak az oktatási intézményekben.

Az iskolákban használt szerek közül hét valamilyen más, súlyosan egészségkárosító hatással rendelkezik. A megkérdezett iskolák közel felének képviselői nyilatkoztak úgy, hogy szeretnék, ha intézményük permetszermentes lehetne.

A civil szervezetek szerint a most készülő permetszerek használatával foglalkozó nemzeti akciótervbe be kell kerülnie a kockázatos anyagok iskolai felhasználási tilalmának.

Az iskolások egészségvédelme érdekében a civil szervezetek szeretnék, ha a kormányzat mielőbb és minél szélesebb körben korlátozná a növényvédő szerek iskolai felhasználási lehetőségeit, valamint lehetővé tenné, hogy az iskolákban permetszermentes ételeket fogyaszthassanak a tanulók.

A felmérés a biocidok felhasználási területén is szükségesnek látja a szigorítást, erre jó alkalmat ad az EU biocidokkal foglalkozó szabályozásának felülvizsgálata.

A Levegő Munkacsoport tagja a Egészség- és Környezetvédelmi Szövetségnek és a Növényvédelmi Akcióhálózatnak is.

A hivatkozásokkal ellátott eredeti cikk itt érhető el:

http://www.env-health.org/IMG/pdf/School_Pesticides_PR_140110.pdf

A civil szervezetek részletes jelentése itt érhető el:

http://www.env-health.org/IMG/pdf/UK_survey_final_report_140110.pdf

(HEAL, PAN)

ÉGÉSGÁTLÓKKAL A LÁNGELMÉK ELLEN

A gyermekek védelmének környezetegészségügyi vonatkozásait kutató intézet (CCCEH, Columbia Center for Children's Environmental Health) vizsgálatai szerint a magzati korban a szervezetbe kerülő PBDE égésgátló anyag hatással van a gyermekek idegrendszeri fejlődésére.

A háztartási cikkeket gyakran kezelik a hormonális hatású égésgátló vegyülettel. Az emberi szervezetbe a káros anyag egyrészt az élelmiszerek szennyeződéseként, másrészt az épületekben lévő por belélegzése által jut be.

A vizsgálatok szerint azon egy és hat év közötti gyermekek, akiknek köldökzsinórvérében magasabb volt a PBDE koncentrációja gyengébben teljesítették a szellemi és fizikai fejlettséget mérő teszteket. Különösen nagy volt az eltérés a négyéves gyermekeknél, ahol a leginkább érintett csoportban a szóbeli és az általános intelligenciahányados 5,5–8 ponttal volt alacsonyabb.

A kutatócsoport vezetője szerint az eredmények összhangban állnak a korábbi állatkísérletek tapasztalataival. A kutatók szerint az észak-amerikai népesség szervezetében magasabb koncentrációban fordul elő az anyag, mint például az európai lakosságnál.

Az eredmények igazolják, hogy szükséges a mérgező anyagok szervezetbe kerülésének megelőzése.

A vizsgálatok során figyelembe vették az intelligenciát befolyásoló további tényezők (például az anya IQ-ja, életkora és dohányzási szokásai; illetve az esetleges koraszülöttség és az anyatejes táplálás hossza) hatásait is.

Az eredeti cikk itt érhető el: <http://www.ccceh.org/pressreleases/press011910.html>

(Columbia Center for Children's Environmental Health)

Kérjük, hogy a hírlevéllel kapcsolatos észrevételeit, illetve le- és feliratkozási szándékát a reach@levego.hu e-mail címen jelezze!

A vegyi anyag hírlevelet összeállította: Pál János

Készült a Levegő Munkacsoport KEOP - 6.1.0/B - 2009 - 0003 számú vegyi anyag kampánya keretében, amely az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Pál János, Simon Gergely

ÚMFT infovonal:
06 40 638 638

nfu@nfu.gov.hu • www.nfu.hu